

DNEVI ZAŠČITE IN REŠEVANJA V NOVEM MESTU

Protection and disaster relief days in Novo mesto

Bojan Kuntarič* UDK 351.862(497.4)"2009"

Povzetek
Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter Mestna občina Novo mesto sta sredi oktobra 2009 v Novem mestu organizirali že tretje dneve zaščite in reševanja. Z njimi je URSZR želela povečati zavedanje prebivalcev Novega mesta, Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter drugih prebivalcev Slovenije, da lahko sami največ naredijo za svojo varnost in varnost svojega premoženja, ob tem pa jim bo pomagala država s svojim sistemom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Abstract
In Novo mesto, October 2009, the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief (ACPDR) and the Novo mesto municipality, organized the 3rd Protection and disaster relief days. With this event, ACPDR aimed at increasing awareness among the population of Novo mesto, the Dolenjska, Bela Krajina and Posavje regions, and people from other parts of Slovenia about the importance of maximizing their efforts for their own security, the security of their property and how the state can also assist them through its system of protection against natural and other disasters.

V četrtek, 15. oktobra 2009, so v Novem mestu odprli tretje dneve zaščite in reševanja, ki so trajali do vključno sobote, 17. oktobra. Šlo je za prireditev, ki je bila v celoti namenjena predstavitvi področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Na njej je potekala vrsta promocijskih dejavnosti, namenjena pa je bila tako mladini oziroma predšolskim otrokom, prostovoljnimi reševalcem in strokovni javnosti kot Novomeščankam ter Novomeščanom in drugim prebivalcem Slovenije.

Dogajanje v četrtek, 15. oktobra 2010

Tako kot v Mariboru in Novi Gorici so bila tudi v Novem mestu prizorišča na dnevih zaščite in reševanja razporejena po vsem mestu. Tako se je na **Glavnem trgu** predstavilo 46 proizvajalcev in zastopnikov proizvajalcev zaščitne in reševalne opreme. Namen je bil, da se na enem mestu predstavi naj sodobnejša zaščitna in reševalna oprema, ki jo je trenutno mogoče kupiti na slovenskem tržišču in v regiji.

Naslednja pomembna dejavnost je bil dopoldanski delovni posvet z župani. Obravnavali so problematiko prilagajanja in dograjevanja organiziranosti sil za zaščito, reševanje in

pomoč v občinah glede na nove rešitve, ki so bile sprejete v zadnjih letih oziroma rešitve, ki so potrebne zaradi pripravljenosti sistema na sodobne vire ogrožanja, med katere spadajo zlasti podnebne spremembe in posledice, ki jih ta dogajanja povzročajo v naravi.

Na **Novem trgu** so bile predstavljene vse zmogljivosti oziroma organizacije, ki sodelujejo v sistemu zaščite, reševanja in pomoči. V velikem šotoru se je predstavila tudi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, s poudarkom na klicu v sili 112. Šlo je za namensko poudarjanje te številke, ker smo v naši državi pri uveljavljanju in uporabi tega klica v sili na vrhu med evropskimi državami. Za svojo uspešnost je URSZR dobila v preteklem obdobju tudi dve priznanji Evropske komisije.

Poleg tega so se predstavili tudi Gasilska zveza Slovenije, gorski reševalci, jamarski reševalci, potapljači reševalci, vodniki reševalnih psov, radioamaterji, aktivisti Rdečega križa, Slovenska Karitas, Zveza tabornikov Slovenije, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov ter druge organizacije. S tem so organizatorji želeli opozoriti na pomen prostovoljnih reševalnih služb, ki jih organizirajo nevladne organizacije. Pri nas so to zlasti gasilci kot najbolj množičen operativni del sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. V šotoru sta se predstavili tudi italijanska in hrvaška civilna zaščita.

* Ministrstvo za obrambo RS, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova c. 61, Ljubljana, bojan.kuntaric@urszr.si

Na tej lokaciji so predstavili tudi dejavnosti Rdečega križa, vključno z resnično krvodajalsko akcijo v terenskih

Slika 1: Utrinek iz šotora na Novem trgu. Otroci ob računalnikih.

Figure 1: Shot taken in the tent at Novi trg. Children around computers.

Slika 4: Aktivisti Rdečega križa so v Novem mestu merili tudi krvni sladkor in krvni tlak.

Figure 4: The Red Cross activists in Novo Mesto measured blood sugar levels and pressure.

Slika 2: Utrinek iz šotora na Novem trgu. Ogled vitrine z neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi.

Figure 2: Shot taken in the tent at Novi trg. A showcase with unexploded ordnance.

Slika 5: Vožnja z motorjem je bila dovoljena samo na simulatorju.

Figure 5: Motor riding was allowed only on the simulator.

Slika 3: Otroci so se lahko poigrali tudi z reševalnim psom.

Figure 3: Children had the opportunity to play with the rescue dog.

Slika 6: Slavnostni govornik na odprtju je bil predsednik Vlade Borut Pahor.

Figure 6: The speaker of honour at the opening ceremony was Mr. Borut Pahor, Prime Minister of the Republic of Slovenia.

Slika 7: Izdelava maskote ježek
Figure 7: Making the »hedgehog« mascot

razmerah. Na prostoru pred **upravno enoto** se je predstavila Policija s svojimi zmogljivostmi. Na drugem bregu Krke, na območju **Portovalda**, med stadionom in nogometnim igriščem, se je predstavila tudi Slovenska vojska, ki ima nekatere posebne zmogljivosti za RKBO, v vojaškem letalstvu, inženirstvu in drugih službah, ki lahko učinkovito podprejo zaščito in reševanje ob najzahtevnejših intervencijah. Na **Loki**, ob Krki, so se predstavile mestne in nekatere regijske reševalne službe. Predstavili so tudi nekaj reševalnih zmogljivosti, ki so v pristojnosti države. Namen organizatorjev je bil, da so na enem kraju predstavili in prikazali delovanje enot in služb, ki se pripravljajo za različne vrste reševanja oziroma nesreč.

Slovesno odprtje

Popoldne je bila na Novem trgu slovesnost, na kateri je predsednik Vlade Borut Pahor tudi uradno odprl tretje dneve zaščite in reševanja.

Slovesnosti so se udeležili tudi številni visoki gostje, med katerimi so bili ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelušič,

načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor mag. Alojz Štajner, generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje mag. Boris Balant, namestnik generalnega direktorja URSZR Branko Dervodel, nekateri poslanci Državnega zbora, predstavniki gasilske organizacije, Rdečega križa in številni Novomeščani in okoličani.

Zbrane je najprej pozdravil župan Mestne občine Novo mesto Alojzij Muhič, predsednik organizacijskega odbora Miran Bogataj pa je zbranim poročal, da je vse pripravljeno za začetek tretjih dnevov zaščite in reševanja.

Kaj se je dogajalo v petek, 16. oktobra

Drugi dan so potekali strokovni posveti, med katerimi je bil najpomembnejši posvet z ravnateljmi osnovnih šol in katerega namen je bila priprava na uvedbo novega izbirnega predmeta varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami za učence tretje triade osnovnih šol. Na osnovnih šolah Šmihel, Center, Bršljin in Drska so ob 8.10 opravili evakuacijsko vajo, ob 9.30 pa so začeli evakuacijski dan tudi na novomeški gimnaziji in Ekonomski šoli Novo mesto. Šlo je za ciljno skupino mladih, ki jim je organizator želel posredovati znanje o zaščiti in reševanju. Evakuacija je potekala v sodelovanju z lokalnimi gasilskimi enotami oziroma Gasilsko zvezo Mestne občine Novo mesto. Namen evakuacije bil, da poleg usposabljanja učencev in dijakov ter vodstev šol zagotovijo tudi njihov ogled dejavnosti zaščite in reševanja, od prikazov posameznih reševalnih služb do delovanja reševalcev oziroma zmogljivosti, ki jih omogočajo sodobna zaščitna in reševalna sredstva.

Vaja Krka 09

Popoldne je ob Šmihelskem mostu ob reki Krki potekala druga letošnja državna vaja zaščite in reševanja z naslovom Krka 09. Predpostavka je bila velika prometna nesreča ob vodotoku.

Slika 8:
Častni gostje na odprtju
Figure 8:
Guests of honour at the opening ceremony

Slika 9:
Ena izmed ženskih ekip
med tekmovanjem gasilskih
desetin

Figure 9:
One of the women's teams
during the fire-fighter
squads' contest

Slika 10: Štafetni tek v gasilski opremi
Figure 10: Relay race in fire-fighting equipment.

Scenarij vaje je bil zelo realističen, saj je predvideval, da je z mostu v Krko padel manjši avtobus, v katerem je bilo 12 potnikov. Eden izmed namenov vaje je bilo tudi preverjanje novih načrtov zaščite in reševanja ob velikih nesrečah v cestnem prometu.

Letošnja vaja je bila še toliko bolj »bogata«, ker so lahko za prizorišče uporabili reko Krko, na kateri so izvajali reševanje tudi v vodi in pod njo. Na vaji je sodelovalo več kot 250 reševalcev z različnih področij. Reševalci so izvajali vse zaščitne in reševalne ukrepe, ki so nujni ob takšni intervenciji. Vaja je potekala tudi ob ustreznih strokovnih komentarjih, da so lahko opazovalci pridobili čim več novega znanja.

V četrtkove in petkove dejavnosti na dnevih zaščite in reševanja je bilo vključenih približno 4500 mladih, predvsem predšolske mladine in šolarjev. Za najmlajše so organizatorji pripravili lutkovne predstave, vsi drugi pa so lahko preverili svoje znanje s področja zaščite, reševanja in pomoči ter se udeležili organiziranega ogleda predstavitve različnih dejavnosti štabov, enot in služb sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Po ocenah organizatorjev si je tridnevno prireditev v Novem mestu ogledalo več kot deset tisoč ljudi. Nedvomno je bila prireditev zahtevna, saj je bilo zanjo treba veliko organizacijskih naporov, vendar je potekala brez zapletov.

Slika 11:
Predstavila se je tudi
Slovenska vojska.

Figure 11:
Display of the Slovenian
Armed Forces

Slika 12:
Predstavitve Jamarske reševalne službe
Figure 12:
Presentation of the Cave Rescue Service

Slika 13:
Na Šmihelskem mostu se je zbralo več sto ljudi, ki so si z zanimanjem ogledali reševanje iz napol potopljenega avtobusa.
Figure 13:
Several hundred spectators gathered on the Šmihel Bridge to observe the rescue operation from a partially submerged bus.

Sobota, 17. oktober

Na vseh prizoriščih so potekale dejavnosti tako kot v četrtek in petek. V soboto je bila pozornost namenjena predvsem dogajanju na novomeškem stadionu v Portovaldu, kjer je potekala še ena množična dejavnost, to je tekmovanje gasilskih desetini.

Tekmovanje gasilskih desetini

Šlo je za zelo zanimivo in atraktivno gasilsko disciplino, v kateri so gasilke in gasilci pokazali svojo usposoblje-

nost in izurjenost. To je bila še ena priložnost, da se Novomeščani in okoliški prebivalci oziroma Dolenjci prepričajo, kako izjemno so usposobljeni naši prostovoljni gasilci, in tako vidijo, da ni naključje, da zadnje desetletje dosegajo najboljše rezultate tudi na gasilskih olimpijadah.

Med ženskimi desetiniami, teh je bilo 17, so bile najboljše tekmovalke iz Žažarja, druge so bile gasilke iz Majšperka in tretje iz Hajdoš. Pri moških desetinah, tekmovalo jih je 49, je bila najboljša desetina PIGD Krka, druga je bila desetina PGD Kebelj I in tretja desetina PGD Šentjošt.

Slika 14:
Gasilska parada ob koncu
tekmovanja dnevov zaščite
in reševanja

Figure 14:
Fire-fighters' parade at the
conclusion of competitions
and the Protection and
desaster relief days

»Ob koncu tretjih dnevov zaščite in reševanja lahko ugotovim, da smo uresničili cilje, ki smo si jih zastavili med pripravami in ob otvoritvi prireditve.« je ob koncu prireditve v Novem mestu povedal generalni direktor URSZR mag. Boris Balant. »V Novem mestu smo želeli predstaviti sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter predvsem z vajo Krka 09 zaokrožiti ta del izobraževanja in usposabljanja. Zahvaljujem se vsem obiskovalcem, predvsem našim najmlajšim, ki so pokazali interes za naše področje, in vsem gasilcem, ki so s sodelovanjem na tekmovanju pokazali pripadnost temu sistemu.«

Vsakdo je našel nekaj zase

Organizatorja sta pri ljudeh želela, kar jima je mimogrede tudi uspelo, vzbuditi radovednost, da so prišli na kraj dogodka in si ogledali posamezne dejavnosti (vajo Krka 09, na kateri so prikazali delovanje sil zaščite in reševanja ob prometni nesreči, tekmovanje gasilskih desetih, posvete, tekmovanje učencev na temo zaščite in reševanja, preventivne dejavnosti policije in Sveta za preventivno dejavnost v cestnem prometu, evakuacijske vaje na posameznih osnovnih in srednjih šolah).

V treh dneh so si prebivalci Dolenjske, Bele krajine in Posavja lahko ogledali opremo in izurjenost pripadnikov vseh organizacij, ki sestavljajo slovenski sistem varstva

Slika 15:
Častna tribuna na stadionu
v Portovaldu

Figure 15:
VIP stand at the Portovald
Stadium

Slika 16:
Ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelušič, ki je bila vse tri dni v Novem mestu, in predsednik GZS Tone Koren ob zmagovalnih moških ekipah

Figure 16:
Minister of Defence Dr. Ljubica Jelušič who spent all three days in Novo mesto and President of Slovenian Fire-fighting Association Tone Koren with the winning men's teams

pred naravnimi in drugimi nesrečami, od gasilcev, gorskih reševalcev, vodnikov reševalnih psov, Rdečega križa Slovenije, Karitas, tabornikov, skavtov do Slovenske vojske, Policije, radioamaterjev, potapljačev in drugih.

Še posebej razveseljuje dejstvo, da je bila med obiskovalci skoraj polovica otrok in mladine, to je tistih, ki bodo v prihodnosti stopili v vrste pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč ter tako obdržali sedanjo stopnjo varnosti pred naravnimi in drugimi nesrečami ali pa jo morda še okrepili.

Povejmo, da so si v treh dneh ta dogodek ogledali številni pomembni gostje. Med njimi so bili predsednik Vlade Borut Pahor, ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelušič, minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič, nekateri poslanci Državnega zbora, nekateri tuji vojaški in obrambni atašeji, ki so akreditirani v Sloveniji, ter številni drugi.

»Ob koncu tretjih dnevov zaščite in reševanja v Novem mestu lahko rečem, da smo dosegli tisto, kar smo želeli in načrtovali. To je pokazati, ne samo Novomeščankam in Novomeščanom, ne samo prebivalcem Dolenjske, temveč vsej Sloveniji, da so reševalci in reševalne službe, ki sestavljajo sistem zaščite in reševanja, skupaj s Slovensko vojsko, skupaj s Policijo, pripravljeni obvladati in opraviti najtežje naloge, če je to potrebno. Tisto, kar pa je vse tri dni spremljalo dogajanje v Novem mestu, je prav gotovo velik optimizem med reševalci, med mladimi, ki so nas obiskovali, oziroma med ljudmi, ki so se zanimali za naše delo, in je zelo velika spodbuda za naše delo v prihodnje. Še enkrat hvala Novemu mestu, ki nas je sprejelo. Hvala za vso potrpežljivost vsem tistim, ki smo jim motili vsakdanji življenjski ritem, in upam, da nismo bili preveč moteči. Upam, da vsi odhajamo iz Novega mesta z novimi izkušnjami.« je povedal poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije Miran Bogataj.

Slika 17:
Zmagovalna ekipa Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Krka z novo črpalko

Figure 17:
The winning team of the Krka Voluntary Industrial Fire-fighting Society with a new pump